

Cuprins

Cuvânt-înainte	XV
Abrevieri.....	XVII
Titlul I. Introducere în teoria generală a dreptului	1
Capitolul I. Considerații generale.....	1
Capitolul II. Sistemul științelor juridice	11
Secțiunea 1. Științele juridice în sistemul științelor	11
§1. Despre știință, în general	11
§2. Știința dreptului în sistemul științelor sociale	12
§3. Știința dreptului. Componete	14
Secțiunea a 2-a. Caracteristicile științei juridice.....	17
Titlul II. Dreptul, statul și raporturile în care se află.....	31
Capitolul I. Dreptul. Noțiune, principii.....	31
Secțiunea 1. Preliminarii.....	31
Secțiunea a 2-a. Noțiunea de drept	35
§1. Noțiune	35
§2. Despre ideea dreptului.....	41
2.1. Originea dreptului	41
2.2. Trăsăturile sistemului juridic	42
2.3. Sistemul auto-organizat al dreptului	46
2.4. Finalitățile dreptului	47
Secțiunea a 3-a. Prințipiile dreptului	70
§1. Noțiune, delimitare, origine și importanța	70
1.1. Noțiunea principiilor generale (fundamentale) ale dreptului	70
1.2. Delimitarea principiilor generale ale dreptului de alte categorii și concepte juridice	74
1.3. Originea principiilor dreptului	75
1.4. Importanța studierii principiilor dreptului	78
§2. Sinteză asupra principiilor fundamentale ale dreptului	79
2.1. Asigurarea bazelor legale de funcționare a statului	79
2.2. Principiul libertății	79
2.3. Principiul justiției	84
2.4. Principiul egalității	87
2.5. Principiul responsabilității	89
Secțiunea a 4-a. Despre tipologia dreptului	100
§1. Mișcarea permanentă a dreptului ca stare specifică	100
§2. Tipologia dreptului Uniunii Europene	103
§3. Dreptul european. Esență. Dreptul jurisprudențial	105

Capitolul II. Statul. Origine, natură și definiție	108
Secțiunea 1. Originea statului	108
§1. Întrebări	108
§2. Ipoteze (teorii) asupra originii statului	108
2.1. Ipotezele claselor sociale	108
2.2. Ipoteza ideii statului	109
2.3. Ipoteza contractualistă	109
2.4. Observații asupra modurilor de abordare a problemei originii statului.....	110
§3. Despre insuficiența de sine și originea statului	110
Secțiunea a 2-a. Statul. Natură și definiție.....	111
§1. Cu privire la natura statului	111
§2. Structura statală și ideea ca materie	112
§3. Definiția statului	113
Secțiunea a 3-a. Legătura dintre stat și drept	114
§1. Teze privind această relație	114
1.1. Considerații introductory	114
1.2. Teze	115
§2. Statul de drept.....	115
2.1. Considerații introductory	115
2.2. Cu privire la conținutul statului de drept	116
2.3. Despre cultul dreptului	117
2.4. Statul de drept. Fundament.....	118
Secțiunea a 4-a. Statul de drept-încotro?	123
§1. Preliminarii.....	123
§2. Expansiunea puterii și statul de drept	123
§3. Statul de drept și previzibilitatea	124
Titlul III. Izvoarele (sursele) dreptului	125
Capitolul I. Bazele teoretice ale izvoarelor dreptului	125
Secțiunea 1. Considerații introductory	125
§1. Accepțiunile sintagmei „Izvor al dreptului”.....	125
1.1. Preliminarii	125
1.2. Accepțiunile cuvântului „drept”	125
§2. Izvoarele dreptului și înțelesurile cuvântului „drept”. Clasificarea izvoarelor.....	129
Secțiunea a 2-a. Dreptul cutumiar, dreptul scris, jurisprudența, doctrina, sursele corporative, autonome și izvoarele internaționale.....	132
§1. Dreptul cutumiar. Noțiune și elemente.....	132
1.1. Noțiune	132
1.2. Rolul cutumei	134
1.3. Sfera de aplicare și proba cutumei.....	135
§2. Dreptul scris	136
§3. Jurisprudența	137
3.1. Preliminarii	137

3.2. Despre precedent și autoritate.....	137
§4. Caracterele jurisprudenței în sistemele de drept romano-germanice....	139
§5. Doctrina. Noțiune, manifestare și rol	139
§6. Sursele corporative și autonome.....	142
6.1. Despre corporațiile autonome.....	142
6.2. Cu privire la sursele de drept autonome	142
§7. Sursele internaționale	143
7.1. Considerații introductory	143
7.2. Surse	143
Capitolul II. Ordinea juridică pozitivă și izvoarele dreptului.....	151
Secțiunea 1. Elementele ordinii juridice	151
Secțiunea a 2-a. Despre ordinea juridică în general.....	151
Secțiunea a 3-a. Pluralismul și fundamentalul izvoarelor dreptului	151
Secțiunea a 4-a. Izvoare.....	152
§1. Constituția și legile de revizuire a Constituției.....	153
1.1. Conceptul de Constituție	153
1.2. Supremația Constituției	155
1.3. Instituirea și revizuirea Constituției.....	156
§2. Legea	157
2.1. Considerații generale	157
2.2. Elaborarea legii.....	159
2.3. Despre tipologia legilor	165
§3. Ordonanțele Guvernului	166
3.1. Noțiune	166
3.2. Dublul control asupra activității legislative a Guvernului	167
3.3. Problema intrării în vigoare a ordonanțelor.....	167
3.4. Efecte.....	167
§4. Actele administrative normative și sursele atipice	168
4.1. Actele administrative normative.....	168
4.2. Despre sursele atipice	168
§5. Despre sursele autonome.....	168
§6. Despre cutumă.....	170
§7. Sursele internaționale	171
Secțiunea a 5-a. Operațiunea publicării actelor de legislație	172
Secțiunea a 6-a. Cu privire la iregularitatea actelor de legislație.	
Noțiune și cauze	173
Titlul IV. Tehnica juridică	175
Capitolul I. Considerații introductory	175
Secțiunea 1. Tehnica juridică. Noțiune	175
§1. Preliminarii. Puncte de vedere exprimate în doctrină.....	175
§2. Definiție.....	178
Secțiunea a 2-a. Tehnica legislativă.....	180
§1. Noțiune	180

§2. Tehnica juridică și tehnica politică.....	181
§3. Principiile tehnicii juridice	182
3.1. Principiul accesibilității și economiei de mijloace în elaborarea normativă	182
3.2. Principiul corelării actelor normative	182
Capitolul II. Formele juridice și conceptualismul juridic	183
Secțiunea 1. Formele juridice (părțile constitutive ale actului normativ)	183
§1. Preliminarii.....	183
§2. Părțile constitutive.....	183
Secțiunea a 2-a. Conceptualismul juridic	184
§1. Categorile juridice elementare	184
1.1. Concepțele juridice.....	184
1.2. Procedeul cifrajului	186
1.3. Enumeraările	186
1.4. Tipologiile și clasificările	186
§2. Prezumțiile, ficțiunile și construcțiile juridice.....	187
2.1. Prezumțiile.....	187
2.2. Ficțiunile.....	187
2.3. Construcții juridice	187
Capitolul III. Norma juridică	188
Secțiunea 1. Noțiune	188
Secțiunea a 2-a. Trăsăturile normei juridice	189
§1. Caracterul general și impersonal al normei juridice.....	189
§2. Caracterul tipic al normei juridice.....	190
§3. Norma juridică vizează exteriorizarea conștiinței	191
§4. Norma juridică este publică.....	191
§5. Norma juridică este obligatorie	192
Secțiunea a 3-a. Structura normei juridice	193
§1. Considerații generale.....	193
§2. Structură	193
2.1. Structura logico-juridică	193
2.2. Structura tehnico-legislativă	195
Secțiunea a 4-a. Clasificarea normelor juridice	195
§1. În raport cu gradul de preciziune și de specificitate	195
§2. În funcție de modalitatea de reglementare a conduitei	196
2.1. Criteriul folosit și prezentarea normelor imperitive.....	196
2.2. Normele dispozitive.....	197
2.3. Normele supletive.....	198
2.4. Normele de recomandare	198
§3. În raport de finalitatea sancțiunii	198
Capitolul IV. Norma juridică, evenimentul juridic și principalele idei producătoare de efecte juridice	199
Secțiunea 1. Norma juridică și evenimentul juridic	199

Secțiunea a 2-a. Normele juridice și principalele idei producătoare de efecte juridice	201
§1. Ideea de bună-credință	203
§2. Ideea de aparență	203
§3. Ideea conversiunii prin reducțune a actelor juridice civile.....	204
§4. Ideea de inexistentă	205
§5. Ideea de absență juridică	206
§6. Ideea de răspundere civilă delictuală.....	207
§7. Ideea autonomiei de voință	208
§8. Ideea curgerii timpului	210
Capitolul V. Sistemul dreptului	212
Secțiunea 1. Instituția juridică	212
§1. Noțiune	212
§2. Trăsăturile instituției juridice	213
§3. Definiția căreia ne alăturăm	214
§4. Marile diviziuni ale dreptului	214
4.1. Dreptul internațional.....	214
4.2. Relația drept internațional – drept intern.....	215
4.3. Drept public și drept privat.....	216
Secțiunea a 2-a. Ramurile dreptului.....	216
§1. Teorie generală.....	217
§2. Ramuri.....	218
2.1. În contextul vechiului Cod civil	218
2.2. Ramurile dreptului în urma intrării în vigoare a noului Cod civil	223
Secțiunea a 3-a. Sistemul de drept.....	226
Secțiunea a 4-a. Modificarea, completarea și sistematizarea actelor normative.....	228
§1. Modificarea și completarea actelor normative	228
§2. Sistematizarea actelor normative.....	229
2.1. Considerații generale	229
2.2. Formele sistematizării.....	229
Secțiunea a 5-a. Despre stil și limbaj	231
Titlul V. Dreptul în sens subiectiv	232
Capitolul I. Puterea de drept. Noțiune. Corelația ordinii juridice cu dreptul subiectiv.....	232
Secțiunea 1. Dreptul subiectiv și obligația juridică	232
§1. Dreptul subiectiv	232
§2. Obligația juridică. Noțiune	236
Secțiunea a 2-a. Noțiunea de putere de drept. Valoarea sintagmei „drept și interes”.....	237
§1. Noțiunea de putere de drept.....	237
§2. Sintagma „drept și interes”.....	237
Secțiunea a 3-a. Ordinea juridică și dreptul subiectiv. Corelație	238

Capitolul II. Clasificarea drepturilor subiective și a obligațiilor.....	239
Secțiunea 1. Clasificarea drepturilor subiective	239
§1. Criterii folosite	239
§2. Clasificări	239
2.1. În raport cu obiectul dreptului	239
2.2. În raport cu diviziunile dreptului	241
2.3. În raport de criteriul opozabilității.....	242
2.4. Potrivit corelației dintre ele	242
2.5. Potrivit cu gradul de certitudine conferit titularului	243
2.6. În raport de titular.....	243
2.7. În raport cu scopul dreptului.....	243
2.8. În raport de prerogativa inherentă dreptului	243
§3. Problema complexelor de drepturi subiective	244
3.1. Complexitatea drepturilor și complexele de drepturi	244
3.2. Problema universalităților juridice	245
Secțiunea a 2-a. Clasificarea obligațiilor	245
§1. Criteriile avute în vedere	245
§2. Clasificări	245
2.1. Clasificarea obligațiilor în funcție de obiectul lor	245
2.2. Clasificarea obligațiilor în funcție de opozabilitatea lor.....	246
2.3. Clasificarea obligațiilor în raport de sancțiune	246
2.4. Clasificarea obligațiilor în funcție de sursa (izvorul) lor	246
Capitolul III. Subiecții de drept și personalitatea juridică.....	248
Secțiunea 1. Considerații introductive	248
Secțiunea a 2-a. Persoana fizică.....	249
§1. Considerații introductive	249
1.1. Noțiune	249
1.2. Existența	249
§2. Identificarea persoanei fizice.....	250
Secțiunea a 3-a. Persoana juridică	253
§1. Considerații introductive	253
§2. Categorii de persoane juridice	254
§3. Teorii în legătură cu personalitatea juridică	255
Secțiunea a 4-a. Apartenența și exercițiul drepturilor.....	257
§1. Preliminarii.....	257
§2. Capacitatea de folosință	257
§3. Capacitatea de exercițiu.....	259
§4. Despre reprezentare.....	260
Capitolul IV. Despre crearea, modificarea, stingerea și uzajul drepturilor.....	262
Secțiunea 1. Despre crearea drepturilor subiective.....	262
§1. Situațiile juridice și faptele juridice.....	262
1.1. Situațiile juridice	262
1.2. Faptele juridice	262

§2. Actele juridice	264
Secțiunea a 2-a. Modificarea, transmiterea și stingerea drepturilor.....	265
Secțiunea a 3-a. Uzajul drepturilor	266
Titlul VI. Realizarea dreptului	268
Capitolul I. Noțiunea și formele realizării dreptului.....	268
Secțiunea 1. Considerații generale.....	268
Secțiunea a 2-a. Realizarea dreptului. Noțiune.....	269
Secțiunea a 3-a. Formele realizării dreptului	270
Capitolul II. Realizarea dreptului prin activitatea de executare și respectare a legilor de către subiecții de drept	271
Secțiunea 1. Considerații introductive	271
§1. Noțiune	271
§2. Idei definitorii.....	271
Secțiunea a 2-a. Etapele aplicării dreptului	272
§1. Preliminarii.....	272
§2. Etape	272
2.1. Determinarea situației de fapt.....	272
2.2. Aplicarea unei norme de drept.....	273
2.3. Actul de aplicare.....	273
2.4. Executarea actului de aplicare	273
§3. Aspectele fundamentale ale aplicării legii.....	274
Secțiunea a 3-a. Despre lacuna legii	274
§1. Noțiune și context.....	274
§2. Soluția în materie	275
Secțiunea a 4-a. Aplicarea dreptului. Domeniu	276
§1. Aplicarea dreptului în timp.....	276
1.1. Intrarea legii în vigoare.....	276
1.2. Ieșirea din vigoare a normei juridice	278
1.3. Efectele normei juridice în timp	281
§2. Prințipiu neretroactivității legii.....	282
2.1. Prezentarea principiului	282
2.2. Prințipiu efectului imediat al legii noi	284
§3. Aplicarea legii în spațiu.....	285
3.1. Prințipiu teritorialității	285
3.2. Excepții de la prințipiu	287
3.3. Aplicarea teritorială a tratatelor internaționale	287
§4. Aplicarea normelor asupra persoanelor.....	288
4.1. Aplicarea impersonală a normelor juridice. Sferă și egalitate în drepturi.....	288
4.2. Despre regimul juridic al străinilor.....	289
§5. Cu privire la aplicarea dreptului în ordinea sistematică	289

Titlul VII. Interpretarea dreptului.....	290
Capitolul I. Considerații introductive	290
Secțiunea 1. Rațiunea de a fi a interpretării	290
§1. Noțiune	290
§2. Critica teoriei textului clar.....	291
Secțiunea a 2-a. Necesitatea interpretării.....	292
Capitolul II. Formele interpretării	294
Secțiunea 1. În raport de interpret.....	294
§1. Preliminarii.....	294
§2. Forme	294
2.1. Interpretarea oficială.....	294
2.2. Interpretarea neoficială	296
Secțiunea a 2-a. În funcție de rezultatul la care se ajunge prin interpretare....	297
Secțiunea a 3-a. În funcție de metoda folosită	298
Capitolul III. Teoriile interpretării	299
Secțiunea 1. Preliminarii	299
Secțiunea a 2-a. Școala exegizei juridice	299
Secțiunea a 3-a. Teoria evoluționistă.....	300
Secțiunea a 4-a. Teoria autonomiei textelor	300
Capitolul IV. Metodele interpretării	301
Secțiunea 1. Metoda (interpretarea gramaticală)	301
Secțiunea a 2-a. Metoda (interpretarea logică)	303
§1. Noțiune	303
§2. Reguli	303
§3. Argumente (procedee).....	305
Secțiunea a 3-a. Metoda (interpretarea sistematică)	306
Secțiunea a 4-a. Metoda (interpretarea istorico-teleologică)	307
Titlul VIII. Despre contencios și justiția necontencioasă	309
Capitolul I. Considerații introductive	309
Secțiunea 1. Noțiunea de contencios	309
Secțiunea a 2-a. Proceduri judiciare necontencioase și contractele judiciare	310
Secțiunea a 3-a. Despre contractele judiciare	310
Capitolul II. Teoria jurisdicției.....	311
Secțiunea 1. Elemente privind organizarea judiciară.....	311
Secțiunea a 2-a. Despre funcția jurisdicțională.....	311
Secțiunea a 3-a. Competența. Noțiune generală	312
Secțiunea a 4-a. Despre acțiunea în justiție și despre proces	312
Capitolul III. Despre probe	314
Secțiunea 1. Considerații generale.....	314
Secțiunea a 2-a. Sarcina probei.....	314
Secțiunea a 3-a. Obiectul probei.....	315

Secțiunea a 4-a. Mijloacele de probă.....	315
§1. Preliminarii.....	315
§2. Mijloace.....	316
Capitolul IV. Modalități nejudiciare de soluționare a contestațiilor.....	317
Secțiunea 1. Interdicția de a-ți face singur dreptate.....	317
Secțiunea a 2-a. Modalități	317
Titlul IX. Răspunderea, sancțiunea și constrângerea. Conexiuni	318
Capitolul I. Răspunderea	318
Secțiunea 1. Considerații introductive.....	318
Secțiunea a 2-a. Despre formele răspunderii juridice	322
§1. Preliminarii.....	323
§2. Forme	323
§3. Dezvoltări.....	323
Secțiunea a 3-a. Despre limitele răspunderii	328
Secțiunea a 4-a. Condițiile răspunderii	329
Capitolul II. Elemente de teorie generală a sancțiunii.....	330
Secțiunea 1. Considerații generale.....	330
Secțiunea a 2-a. Tipuri de sancțiuni.....	331
Secțiunea a 3-a. Esențializare și generalitate în materia sancțiunilor	334
§1. Cu privire la scopul sancțiunilor	334
§2. Despre caracterul aproximativ al sancțiunilor	335
Capitolul III. Executarea. Considerații generale	336
Secțiunea 1. Noțiunea de executare	336
Secțiunea a 2-a. Agenții de executare	336
Secțiunea a 3-a. Titlul executoriu	337
Bibliografie	339
Anexă. Profesii juridice și profesii cvasijuridice	345